

CRÓNICA DE LAS FIESTAS 1998 (Pep Jordà)

Sant Jordiet va aparèixer dalt del castell amb l'esclat d'una boira sorollosa. Va tirar les sagetes de foc i, tot i la mala punteria, un any més van perdre els moros i van guanyar els cristians. Després es va fer el silenci. I durant uns breus instants, tot semblava haver-se acabat. Uns instants, que en realitat van durar alguns dies, i durant els quals vam anar d'ací cap allà, fent l'òbila, amb l'esguard perdut i amb cara de samussos. Sentint encara el pes de la borsa i l'ofegament del "babero" metàl·lic sobre l'ànima que ja s'havia vestit de diari. Però pel maig, la maquinaria va tornar a engegar-se i, de nou, vam començar a escalfar motors per la propera festa.

El primer que vam fer va ser anar a la assemblea a creuar i a assistir al canvi de Junta. Rafel Romà, després de dos anys de bona gestió i havent esgotat la legislatura, no va presentar-se a la reelecció. Donant un exemple als polítics i funcionaris que s'amarren al càrrec i a la poltrona con les lladelles al pubis. Després Miquel Ballbé, el darrer tro, va pujar un esglaó en l'escalafó sent escollit, per unanimitat, cap visible de la filà per als propers anys, i encapçalant, alhora, un històric relleu de generacions. Ja que la collita dels seixanta, integrada per júnior una mica "granaets" i fills d'Abencerratges de prestigi, començava a fer-se càrrec del negoci.

Un mes després, el 14 de juny, se celebrà la dinà en l'únic lloc de trellat que hi ha entre Alcoi i Muro, mal que es pese als germans Valor que tenen la partida de naixement en la caseta de peons caminers que hi ha a l'Alqueria. La finca Margarit de Santiago Guillem va ser, una vegada més, la mare tendra i amorosa que va acollir els fills Abencerratges amb ganes de festa.

Aquesta trobada primaveral de la germanor que s'avança a l'estiu festiu va estar plena de succeïts. Un d'ells van ser les negociacions que, des de bon matí, es van iniciar amb la Televisió Valenciana, per retransmetre, pel segon canal, el mini trofeu de cotos. Finalment, la possibilitat va estar descartada per Canal 9 davant l'alt contingut intel·lectual de l'esdeveniment. Una altra va ser l'absència de la música. Primer física: Nando Garcia, el darrer tro, encara tendre en el càrrec, es va fer un embolic amb el noms de les bandes i en lloc d'emparaular la xaranga "La Clandestina" va tancar el tracte amb els de la Unió Musical, que encara deuen d'estar rient-se. I després psíquica: Vam haver de dir als músics que pararen, com gairebé sempre, perquè estaven provocant-nos mal de cap. Una altra singularitat del dia la va oferir Toni Donoso que fugint del sol i amb la gorra, semblava una versió amb bigoti del ninot del xiclet Bazooka. I una altra, ja convertida en clàssica, van estar les samarretes. El dinar, més que una taula d'amics en la intimitat del camp, semblava un mapamundi. O la guia Michelin, s'hi atenem al gruix de les panxes. Tothom fent ostentació dels llocs que havia visitat el darrer estiu. Que si San Francisco, no el carrer si no la ciutat, que si Budapest, Paris, Praga, Cancún o, fins i tot, Eurodisney. Particularment la que més em va agradar va ser la de Juanito Sirvent que, senzillament, deia: Bar Hermanos Payà. Batoi.

El que mereix un punt i apart es el "tinto de verano" que amb vocació d'ONG es va dedicar a preparar, sense parar, Vicent Corbí. Una mixtura amb cos que ens va ajudar a refrigerar-nos i a passar la estona d'allò més bé fins que va arribar el dinar: un "matxambrat" de carn i safanoria amb certificat d'origen. Concretament de Nova Zelanda. Qui ens ho havia de dir que, a les portes d'un nou mil·leni i a les de Cocentaina, acabaríem menjant carn procedent, com qui diu, del cul del mon. Que no fora també, casualment, d'eixa part de la vaca. Per si no hi havia prou, el whisky es va encarregar d'arrodonir-ho. Una vegada més marca de dubtosa procedència. A saber, Black Barrel. Traducció simultània: Barril Negre. Tot i que l'únic que tenia de negre no era l'etiqueta si no la ronya que hi havia al cul de la botella. I de les que, per cert, els nostres Botella en van tombar més que un regiment de gaiters escocesos.

Amb la ressaca del dia de "campo y playa" vam acomiadar l'any fester als jardins d'Apolo, amb una festa minimalista. Es a dir, amb poca gent i amb més baixes que la guerra de Cuba. I després com deia l'Ovidi, el sol, el mar i tu. Una alegria que, com gairebé totes, durà poc, per que en un tres i no res, encesos encara pel calor, per la platja i pel record de tot el que hi havia a les arenes de Piles i Bellreguard ja estàvem tornant, com estudiants al Setembre, als pupitres de la casa Barxellet per seguir aprenent la lliçó.

Els primers en agafar els llibres van ser els membres de les juntes "salientes i entrantes" que, amb diners públics, se'n van anar a sopar a un restaurant de moda i a pegar-se una fartà d'eixes que diuen gos fes-te arrere. En el seu descàrrec hi ha que dir que, al sopar també van acudir les senyores i acompanyants dels individus. La qual cosa, a més d'evitar el llançament de mandonguilles, els mocadors al cap, els gots tombats, i un munt més de borregades i despropòsits, va contribuir a fer de la reunió una espècie de recepció Pitita Rídruejo, digna d'aparèixer en el programa Corazón Corazón.

Al octubre, el mig any va obrir un parèntesi de festa en el cor dels alcoians. I els Abencerratges van començar a preparar-nos per assistir a totes les activitats programades al llarg del mes. La primera setmana una reduïda, però selecta, representació de la filà va desplaçar-se a València per assistir a l'homenatge a Justo Nieto, Rector de la Universitat Politècnica. Qui ja havia vestit el disseny abencerratge abans de debutar en la entrada com a Sant Jordiet dins del seguici del capità dels Cids Luis Moltó, que en assumptes de gas és la competència més directa del nostre company Tobías Plà Ferrando.

La Universitat va lliurar una placa als Abencerratges i alguns individus primmirats de la filà van estar contemplant la possibilitat de col·locar-la a la porta d'entrada d'Apolo. Posant l'afegitó Aula de Pràctiques, al rètol Universitat Politècnica. Alguna cosa deien. No debades la nostra residència oficial va ser l'entrecoix càlid i humit on van perdre la seua virginitat laboral, grans professionals de la paleta i la plomada local com ara Paco Picó, Indalecio Carbonell o el gran constructor, gran en el sentit més literal de la paraula, exiliat a les llunyanes terres del Marroc, Luis García Poveda.

Una altra de les activitats del mig any va ser el campionat de cotos. On la filà va estar representada pel tàndem Paco Miró i Enrique Masià. Després de vèncer als campions de l'any passat, una parella gairebé professional de la "cartulina", van haver de rendir-se davant de contrincants molt més fluixos. Curiós paral·lelisme entre el qui li va passar al "merengue" Paco Miró en el torneig de coto i cau, i el que ha estat passant-li tot l'any a l'equip dels seus somnis. Tot i que al final ho va arreglar un poc guanyant la copa d'Europa. Clar que diuen les males llengües, que prompte se l'en dura el cobrador del frac.

Després va arribar la presentació de càrrecs a la Llotja de Sant Jordi, més coneguda com el ventre de la balena. En una cerimònia que res tenia que envejar-li al lliurament dels Oscars de Hollywood tots van poder assabentar-nos, quina sorpresa, de qui anava a ser el capità moro d'enguany. Desvetllat l'enigma, vam poder anar-nos tranquils a la Glorieta. Que per cert, amb tanta caseta, tant de fanal, tanta bandera i tanta garlanda semblava la fira d'Abril d'Espejo. Més tard, mentre els Maseros repartien olla per tothom a la plaça de Dins creant una escena que als més vells recordava l'antic Auxili Social, Paco Payà s'hi va acostar a veure què passava. Curiosament tots els coloms que hi havia a la plaça en eixe moment van eixir volant com si fugiren de l'home del sac, sense que, a hores d'ara, haguem pogut esbrinar el motiu de l'espantada.

Camí de la jaima vam trobar-nos amb el capità moro muntant-se una "entraeta" de pel·lícula a lo Peter O'Toole amb la música de Lawrence d'Aràbia. Li haguera pegat molt més la partitura de "El león del desierto". Rodejats de ballarines i camells vam arribar a la nostra destinació on vam començar a menjar l'olla sintètica i les botifarres de plexiglàs, al temps que s'anomenava una comissió per decidir quina de totes les olles, menjades i per menjar, mereixia una estrella en la guia Michelin. Potser que cap. Ningú no li va dir al cuiner això de: "abuela, esto está de muerte". I a més van haver certes sospites de que es tractava d'una olla de pot a la que se li va a afegir un pessic d'avecrem. Encara hauríem de donar gràcies que entre els convidats no es trobara cap inspector de sanitat, perquè segur que la potinga no haguera passat el més lleuger control fito-sanitari. Ni parlar-ne d'un de gastronòmic.

L'últim dels actes del mig any va ser la visita a Fontilles. Els Abencerratges, oferint la seua vessant més característica de filà bonsai, van desplegar tots els seus efectius disponibles, a saber: Paco Payà el imperenne germà petit d'Al-Azraq. Rodejat de "palominos", Paco, degué semblar una edició en facsímil de la novel·la de Chateaubriand "L'últim Abencerratge", i quan se l'hi acostava alguna de les nombroses xiques del boato, una versió, en viu i en directe, d'aquella altra "El Abencerraje i la hermosa Jarifa". *Chapeau* pel nostre alferes.

Pel Novembre es va acomplir una de les tradicions més arrelades dels Abencerratges. Una tradició que va començar com una bajanada molt discutida i criticada, i que avui, a més de posar-nos la carn de gallina de l'emoció, ens atrapa, ens abraça i ens empeny amb força cap a una nova festa. Aquesta tradició no es altra que el lliurament dels tiquets.

Els tiquets, en ple Novembre, van fer l'efecte de l'aigua de Maig, fent rebrotar del no res els abencerratges que fins eixe moment havien estat misteriosament desapareguts. Sembla mentida que uns pedaços de cartolina aconseguiren transformar el minimalisme bonsai que havia imperat fins eixe moment en la filà, en un esclafit de gent que feia goig. Que eixos quatre papers de "colorins" aconseguiren desplaçar des de llocs tant distants com Elx, Ontinyent, Polop o Mirasierra, els efectius en hivernació de la tropa abencerratge. Per cert que Pablo Payà va tenir un lapsus informàtic, un altre que en conte de navegar per Internet naufraga, i en lloc de posar en un dels tiquets la data de l'any de la capitania de Lionel, es a dir 1998, va posar 1997. I clar la gent es va fer un petit embolic perquè no sabia si es tractava d'un error, d'un resistir-se al pas del temps, o d'un "ensaio" recuperable, com les festes del calendari laboral.

En Desembre, Nadal. Sempre. Fred. Un poc de neu a les muntanyes. Les nines de Famosa al portal. I els Abencerratges a la filà, per aconseguir una assistència massiva, un ple, gairebé històric, en la vesprada de les roses i les nadalenques. L'acte a més a més, va estar motiu d'un interessant article escrit per, l'amic i estret col·laborador d'aquesta crònica, Antonio Sirvent, que es va publicar a la Revista de Festes d'enguany. Revista de la que, curiosament, es ponent Paco Payà. Si això no es tràfic d'influències ...

Any nou vida nova. Canvi de conserge i certes millores en l'assumpte de l'avitallament. Brillant idea la de rematar els "ensaios" amb uns nutritius "montaditos". "Pujadets" que diuen alguns normalitzadors. mals de cap de la llengua, els mateixos que en lloc de demanar esquadra d'arrancà, dins de poc, demanaran escaire d'engegada. El cas es que amb la panxa plena no es fa tan costera amunt pujar al Banjo i fer l'óbila fins que la nit esdevé matinada. Es fa difícil imaginar com dels mateixos fogons surten aquestos saborosos entrepans i la sopa de bossa que ens fan passar per olla, any rera any.

Amb esta millora culinària vam gaudir dels “ensaïos” d’enguany, que a més d’entrar en fulla ens van ajudar a preparar la festa com cal. Entre tanta alegria tan sols hi ha que destacar dos entrebancs que van deixar-nos a tots bocabadats, que van remoure els ciments de les nostres creences més fermes, i que ens van fer pensar que l’Apocalipsi, la fi del mon com qui diu, estava ja tocant-nos a la porta. Una d’elles va ser veure a Jordi Jordà bevent aigua “ensaïo” rere “ensaïo”. Això sí, Lanjarón que es granadina. Algú li degué dir allò de “el agua ligera que aligera peso”, i ell s’ho va creure fins al punt de sofrir una sobredosi de “líquido elemento”. L’altra va ser “l’abelardament” que va sofrir Pepito Sou en fer una nit de cap d’esquadra als sons del pas-doble “Las Provincias”, original de Consuelo Reina. ¿Mala llet de Beto o un intent d’aproximació del ex regidor als blavets d’Unió Valenciana?. No ho sabem, però si ell te interès en treure’ns de dubtes el proper “ensaïo” el volem veure formant amb Ecos del Levante, Suspiros del Serpis o, fins i tot, Mi Barcelona.

Sense cap voluntat d’encetar una polèmica, i sense cap intenció de donar-los arguments als fonamentalistes de la festa, direm que les festes d’enguany han estat quasi perfectes pel que fa a la assistència de festers i espectadors. La gent justa perquè Alcoi sembles un poble que celebra els tres dies de esplai i tradició més importants del seu calendari, sense que arribés a semblar la planta d’oportunitats del Cortes Inglés en època de rebaixes.

En l’assemblea de petició de festa més d’un centenar van demanar el menú complet, es a dir processó i disparo. La qual cosa ens fa pensar que, entre els talibans de la festa i els festers possibilistes, estem la resta dels individus, que per cert som majoria, i que l’únic que volem es dur endavant la celebració de Sant Jordi sense caure en actituds rànçies ni encartonades. A esta mateixa assemblea va acudir l’últim abencerratge “missing”, Eliseo Calabuig. Es vam fer amb ell gràcies al programa televisiu de Paco Lobatón. Quan arribà a la filà va ser necessari que el seu cunyat li fes un petit reciclatge ensenyant-li les instal·lacions, les novetats i com funcionava l’assumpte dels tiquets.

Durant l’assemblea, també, ens van presentar oficialment els trajes de la banda. Els Abencerratges que vam ser la primera filà alcoiana en uniformar els músics traïem ara a la llum una col·lecció digna Pierre Cardin. Àngel Esteve, el trompeta del veïnat, emulant a Claudia Schiffer va estar el primer en vestir el model per explicar als xics i xiques d’Apolo com anava això de la caiguda, de les borles i de l’entreuix. Per cert que podríem plantejar-nos seriosament, la proposta de Pep Sempere, i fer túniques semblants per utilitzar-les el dia de l’alardo. I una volta que ja tenim enllestits als músics, pel que fa al disseny, a nosaltres tampoc no ens vendria gens mal un petit reciclatge estètic, amb el vist i plau de Ramón Castañer, al qui Juan Belda s’encarregarà d’avisar.

De sobte l’u d’Abril. Descoberta del cartell. I polèmica. Sempre. Que si pareixien les vies del tren. Potser era un reivindicació de la línia Alcoi – Xàtiva. Que si pareixia una escala. Potser l’Ajuntament vol fer-lo servir, també, per la cavalcada dels reis. Fins i tot algú, que necessitava, amb urgència, visitar a la doctora Carmen Vijande, va descobrir que si el doblaves per la meitat pareixia un pubis femení. L’únic cert es que el cartell era fill del seu autor, i ja se sap, qui no vulga pols que no vaja a l’era, i que per primera vegada els símbols de la festa havien deixat pas a les persones que la fan possible. Això no explica, però, que dies després del descobriment ens trobarem als dos Agustins de la filà, mano a mano, mirant atentament el cartell, no se sap ben bé si buscant a Wally o intentant reconèixer les seues persones entre la multitud de ninotets.

La Setmana Santa va acomplir aquella vella màxima que diu: sempre plou quan no hi ha escola, i ens va oferir uns dels dies més freds, plujosos i inclements de tot l’any. Tots s’esperàvem el pitjor per al diumenge de Glòria, i ens van enganyar. Perquè el dia va eixir clar, ras i assolellat, això sí, amb un fred que pelava. Tant, que des de l’Associació de Sant Jordi es va estudiar la possibilitat de tirar-los una manta per damunt als “gloriosos”, entre els que s’hi trobava el nostre company Alfonso Carbonell Jordá.

Al final no va fer falta perquè els “Suspiros del Serpis” amb arrancada ralentida inclosa, degut a que el sergent moro, garrotat pel fred, no podia baixar la llança, va escalfar l’ambient i va omplir de festa Alcoi, especialment, els carrers del centre o el que queda d’ells. Menys problemes de resistència a les adverses condicions climatològiques va tenir el “glorioso” del hospital Natxo García, gràcies a la seua preparació durant tota la Setmana Santa en el “Centro de Alto Rendimiento” d’Agres. Per cert, parlant d’Agres, els Abencerratges deuríem plantejar-nos, sense demora, la possibilitat d’obrir una sucursal en eixa població, vista la forta implantació de clans de la filà que per l’estiu colonitzen aquelles terres, com ara els Botella, Castañer, García y Colón de Carvajal o Casabuena. A veure si un any perden la vergonya, i ens conviden a fer una segona dinà als seus palaus d’estiu. I així tots els habitants d’Agres podran conèixer la cara amb més trelat dels Abencerratges.

Gràcies a la aportació humana dels clans esmentats els dos “gloriosos” van poder sentir-se força acompanyats al vermut. Potser massa i tot. Perquè allò més que un vermut pareixia el metro de Londres en hora punta. El cas es que eixe dia va produir-se el miracle. Mentre Rafa Moltó y Rafa “Amunt València” anaven repartint, els tiquets dels dinars de festes, entre cop de cafè i punxadeta de callo, Jordi Jordà, totalment recuperat de la seua addicció a l’aigua Lanjaron, va tombar un got de Pastor sobre els tiquets, deixant-los fets un “centllaç”. Vam respirar alleujats. Tot havia tornat a la normalitat. Els Abencerratges ja estàvem a punt per enfrontar-nos amb una nova festa.

El berenar de la mona, també molt nombrós, i en el que només va faltar que el president d'Apolo haguera tingut la precaució d'ordenar retallar les palmeres per a que els júniers pogueren haver arrodonit la festa fent volar les seues milotxes, va donar pas a la primera de les "entraetes" oficials. Una volta més ple fins a la bandera. I al sopar llonganisses i botifarres. Sobredosi de colesterol. Més que la que provoca Isabel Tocino en les seues aparicions televisives. Una altra curiositat van ser les postres. Uns curiosos flams bicolores, blancs i negres. Els blancs amb símptomes evidents d'hepatitis C. Sospita que, de seguida, va estar confirmada per l'equip mèdic habitual que a més de receptar algun tipus de colorant per a fer-los comestibles, Paco Masià i Roque els van tocar amb cafè licor, van recomanar tirar-los a la brossa. Dit i fet, i després al carrer. A l'avinguda País Valencià on vam gaudir de la música i la festa fins que els electricistes de l'Ajuntament ens van apagar la llum.

Tocant a les portes de la trilogia van celebrar una altra "entraeta", el dissabte dia 18. Per Sant Nicolau. Els primers. Banda completa amb dolçainers. I si per faltava alguna cosa el Barça eixa nit, gràcies a un gol de Giovanni davant del Saragossa, campió de Lliga. Agustí Soler girant-li l'esquadra a una bandera blau-grana apostada en l'alt d'un balcó, els júniers que volien pujar al castell i col·locar un escut el la torre d'homenatge, i d'altres explicant-li a Paco Miro la semblança que hi havia entre el Real Madrid i la Veneno, fent-li, alhora, una ferida de catorze punts, que ni Rafa Bou ni Marcelo Bengoechea, com a bons culés, van voler-li curar. Al final a Javi Miró li va tocar ballar amb la més lletja.

La festa va continuar a la Plaça de Dins, aleshores, convertida en una "boite". Sembla que els Abencerratges tornem a prendre-li el pols a la celebració, i abandonant la rànica seu de la filà, anem acostumant-nos a treure la festa al carrer. Un problema afegit, perquè molts dels que havien estat de festa fins la matinada, desafiant la ressaca, van tindre que alçar-se de bon matí, al crit de: ¿papà ja es l'hora?, i acompanyar els seus fills a la Glòria Infantil. Un acte en el que van estar, brillantment, representants per Joaquín Sanz Ferràndiz. Un abencerratge novell però amb solera, ja que entre els seus avantpassats es troba un dels fundadors de la filà, Joaquín Sanz Herrero, un alferes, Pepito Sanz, i un bon grapat d'Abencerratges de prestigi.

Eixe mateix dia, de bon matí, un grup de festers de la filà, assentant les bases d'una costum ja convertida en tradició, van pujar fins el cementiri per retre un senzill homenatge als companys abencerratges morts. I el dia 21, mentre encetaven golosos el pastís de la festa a fer-li costat a un altre company, esta vegada d'Apolo. I ben viu. Al historiador i musicòleg Ernesto Valor Calatayud que enguany va estar anomenat per dirigir l'Himne de Festes. El suport, de cor i d'ànima de tots els Abencerratges, absents i presents, es va fer palès poc després en lliurar-li dos pergamins commemoratius, un de la filà i altre d'Apolo.

Abans d'això vam haver de desfilars en la entraeta, on com es tradició vam eixir els últims. I es que hi ha qui s'ho pren molt a pit, perquè, tot i la rapidesa del nostre sergent, des de les tres de la vesprada hi havia gent fent cua per a prendre tanda. Els que, per escalfar l'ambient, vam voler adobar-nos una mica en alcohol, vam haver de pujar al cim del partidor per beure's una cervesa. Curiós. Mentre els més o menys joves, pujàvem, traient l'esfínter pilòric per la boca, com si estiguéssim escalant la cara nord del Mont Blanc, Javier Jordà Terol, després d'haver creuat per primera vegada als seus 77 anys, pujava fresc com una rosa, com si, no més, estiguera pegant-li la volta als ponts.

Després se'n van anar a sopar. Es una manera de dir-ho, perquè res tenia que veure amb el menjar, la lamentable olla que ens van posar a taula, i que a jutjar per l'olor i pel color del suc devia estar feta amb gasolina sense plom. Devíem d'haver començat a sospitar quan, juntament, amb la cassola la Junta Directiva ens va fer arribar una nota en la que deia que no es feia responsable del producte final. Suggerix-ho que si en lo successiu ens han de servir més olles com aquesta que posen a la terrina les mateixes indicacions que hi ha als paquets de tabac. Es a dir: Les Autoritats Sanitàries adverteixen que menjar esta olla pot perjudicar seriosament la salut. O aquella altra. Aquesta olla perjudica a tots els que et rodegen. Així es que, fent honor a la tradició, la nit de les panxes buides se'n van anar a dormir morts de fam i blaus de fred, perquè la carpa de la capitania que, des d'aleshores, ens dona asil i refugi als Abencerratges comença a fer-se vella, i ja te més forats negres que els comptes corrents de Mario Conde i Luis Roldán, tots dos junts.

Mentre Carrascal acomiadava les últimes notícies d'Antena 3, els que vam voler assistir a la diana vam haver d'alçar-nos d'hora, i començar a col·locar-nos les maleïdes corretgetes. Una feina que, amb experiència i destresa, ocupa les tres o quatre primeres hores del matí festiu d'un Abencerratge. No estaria gens malament que, vista la dificultat que entranya l'operació, s'instaurés el càrrec de "madrina" de corretgetes, igual que hi ha "madrina" de llaç. Ni tampoc que buscarem una nova seu a la plaça de Espanya, per al matí de la diana. Un lloc que ens permeta recuperar aquella visió privilegiada que teníem de l'arrancà, i que no siga un cau fosc, mal atès, i solitari com el saló del Ciri. A veure si la ma esquerra política que ha demostrat tindre la filà, al llarg de la història, per avenir-se amb Repúbliques, Dictadures, i Democràcies, manté el seu efecte, i s'inicien, només es un suggeriment, gestions amb el Marichalar alcoià per a que ens llogue la seu del PP per als tres dies de festa.

Un any més Houston ens va advertir de que tindríem problemes. Problemes que diuen els més ortodoxos. Però en el moment d'iniciar la diana l'esquadra dels Abencerratges, les amenaces, encara, semblaven bajaranades sense fonament. El pas-doble d'arrancà va ser Musical Apolo, i ningú millor per dirigir la maniobra que el seu president. Amb bon ritme l'esquadra va continuar amb el recorregut fent parades davant l'església de Sant Jordi, el taulell del patró, i enguany també, davant la casa del benivolgut Eugenio Raduán, mentre els acompanyants fèiem el mateix davant de

qualsevol bar, barra o quiosquet que es posara a tir. Després del primer tram, amb “la diana del carbonato” s’inicià la part més agraïda del trajecte. Els d’abans costera amunt i sense “puros”, els d’ara costera avall i amb un fum de “puros”. En aquesta ocasió, els afortunats festers, van ser un munt de pesos pesats de la filà, encapçalats per Rafael Moltó, i acompanyants per les notes del magnífic pas-doble “Un moble més”.

Mentre donàvem compte d’un esmorzar lleugeret els cristians començaren a convertir els carrers d’Alcoi en una Siena renaixentista. Diferència d’opinions. Entre els que van pensar que la posada en escena de Manolo Boix era un bocí d’aire fresc i els que deien que Paco Aznar, sempre. La mateixa diversitat d’opinions, xiulets i aplaudiments, amb que va estar acollit el debut de la primera dona fester. A destacar, també, les declaracions de tres Chanos a Canal 9, la millor televisió valenciana: ens pareix molt be que una dona surti a festes. Però que no se’n apunten mes. Després d’això, l’esquerpa pujada a Sant Mateu. I un nou enfrontament, cara a cara, amb un altre dinar a base d’unes sospitoses pilotetes, especialment sospitoses, degut a la proximitat del tanatori, i al fet de que a eixa mateixa hora hi havien clients a l’interior. La solució per a fer-les comestibles la va donar Gabi Roma i alguns més de la seua para-banda, regant-les amb cafè licor Sancho. Tot un descobriment.

Jordi Terol, com un nadó, es va quedar adormit a la porta de local, perdent-se l’eixida de Lionel i la pipa. Els seus roncs es confonien amb els trons i els llampecs que amenaçaven en convertir l’entrada mora en un nou Aznalcollar. Res d’això, però, va aturar al cabdill moro. Tot i que fins l’últim moment, vam estar preguntant-nos si viatjaria damunt de la catifa com el “Lladre de Bagdag” o si ho faria baix d’ella, per a que no se li fera malbé el bonic vestit.

El cas es que després de que els Barbarescs reposaren, amb èxit la pel·lícula, “Aladí i la llàntia meravellosa”, vam començar a fer camí, darrere dels Realistes que, devien d’estar representant el paper de “Pocahontas”, i dels Marrakesch que feien el mateix amb “El rei lleó”. A nosaltres, per cronologia, ens degué tocar “El Jorobado de Notre Dame”. Mala sort. Així es que fotuts, geperuts i mullats van arrencar l’entrada, encapçalats per l’esquadra que comandava Pepito Sou. Vam resistir valents, com sempre, i no més vam afluir una mica quan, davant del cantó el pinyó, vam veure com la policia municipal es retirava i ocupava el seu lloc la Creu Roja del Mar. Després d’aquest petit trasbals, vam seguir decidits, i amb ritme, per San Llorenç, com Gene Kelly en “Cantando bajo la lluvia” o Kevin Costner en “Waterworld”, fins completar el trajecte.

En vista de l’estima que la pluja ens te als Abencerratges, volem suggerir algunes mesures. Primera. Que el disseny oficial de la filà es complete amb un impermeable que mantinga la uniformitat. Segona. Que s’examine, amb cura, als toca panderos, enguany se’ns va colar Ximo Genís director de Notícies 9 la segon millor televisió valenciana, no fos cas que algú d’ells a banda de mal instrumentista fos “gafe”. I per últim que s’estudie la possibilitat de llogar-nos, amb banda inclosa, pels pobles on hi ja sequera. Ja que com està científicament demostrat una entrada dels Abencerratges, crida més a la pluja que una dansa sioux o que un centenar de rogatives a Sant Antoni.

Després d’un pisolabis a la filà Jueus, on vam reposar forces gràcies a uns suculents entrepans, i del sopar de l’entrada, animat per Bonet, vam despertar mandrosos, però secs, al dia de Sant Jordi. El dia dedicat al Patró es va iniciar amb la segona diana. Una desfilada infantil en la que, gràcies a la poca gent que van desplegar les primeres filaes, els Abencerratges vam poder gaudir, com un “tonto” amb un llapis, de les guitarres de canya i de les notes de “El Desgavellat”. Després, una foto de família per a la prehistòria, amb els músics uniformats, en els graons de l’església de Santa Maria a la plaça del Fossar i un esmorzar multitudinari al jardins d’Apolo amb més assistents que cadires.

Al vermut vam tornar a jugar al “juego de las siete sillas”. I quan ja estàvem tips de jugar, se’n vam anar a dinar. On a més de seure, amb comoditat, a les taules rodones van tenir també l’oportunitat de assabentar-nos del que havien sopat la nit d’abans els Barbarescs, ja que la base del menú, més o menys, era part de les sobres dels xics de Lionel. També van poder comprovar, en viu i en directe, el reciclatge sofert per les botelles de vi, que encara van pegant “bacs” des de la darrera alferesia, rebatejades ara com Marques de Cotes Baixes o Baró de Les Llumetes, de la denominació d’origen Ribera del Serpis .

En la processó de la vesprada, els Abencerratges vam tornar a treure la vessant minimalista. Fins el punt que, en la placeta del Carbó érem quatre gats. Tan pocs, que va faltar un pel per a que no tinguérem que tirar ma de Gori per a portar una llança, o de la percussionista, cosa que no haguera estat gens mal, perquè portara amb el seu caire alegre i desimbolt el banderí. De seguir així la cosa s’hauran de prendre mesures per a portar al camí de la rectitud als “insumisos” dels actes oficials i als objectors de les processons .

Del sopar amenitzat per una orquestra, i per la veu mediterrània i ancestral de Santiago Guillem, a qui, per cert pel seu aniversari, hauríem de regalar-li un cançonet o un karaoke per ja comença a oblidar-se de les lletres, vam passar a l’esmorzar del dia dels trons. A recuperar forces per enfrontar-nos a l’enemic, tot i que siga, de broma. Enguany no es va deixar notar l’ardor guerrer d’altres ocasions, ni tampoc els barrets de fira, que adornaven i donaven llum i color a aquest matí de festa dedicat al fum i pólvora.

Tot i que érem una “caterva” d'Abencerratges tothom semblava lànguid i amoïnat. Encara hauríem de donar gràcies d'haver guanyat la batalla del matí. Perquè de la guerra ni parlar-ne. De totes maneres sembla que el que més ens agrada als Abencerratges, es l'intermedi. Enguany no vam anar, com es tradició, a la Penya Bon Humor, una institució imperenne, que prompte desapareixerà davall les excavadores de l'Ajuntament. Ni tampoc vam intentar tornar, per si hi havia sort, Casabuena als Gusmans, ni vam portar a efecte aquella broma, planejada durant tot l'any, que consistia bàsicament en lliurar als Maseros una senyera sense blavet, i als Aragonesos una altra tocada en la base amb el color de l'horitzó. Però tampoc ens va fer cap falta perquè fent pinya, com mai, vam anar a la Riojana on vam menjar l'àpat més nutritiu de totes les festes, i després, de bon rotllo, a la plaça de Dins on, amb l'ajut dels músics, ens van divertir en estreta germanor, vam fer festa al carrer i van deixar-nos notar. I si no que es ho pregunten als individus dels Almogàvers i els Chanos que encara deuen d'estar trobant-se tramussos al entrecuix.

Al tornar a casa, i mentre traïem en processó a Sant Jaume Sirvent, vam ensopegar amb Muntanyesos i Aragonesos, que jugaven la final local de volei-plaça. Mal rotllo. A la fi del partit no van voler ni canviar-se les camisetes. Nosaltres van fer cas omís i mentre deixàvem caure a plom a Sant Jaume del seu tabernacle, provocant-li una luxació de còccix, en fila índia i fent el indi, com, i perdó per la comparació, la Cavalleria Ministerial de Cocentina, vam omplir tot el carrer de Sant Nicolau, dirigint les nostres passes en direcció a la bajoca farcida, o pansida, depenent de quina t'hagera tocat en sort.

Després més dispare. I una nova derrota. Sempre perden els moros i guanyen els cristians. I després, de nou, Sant Jordiet dalt del castell, amb l'esclat d'una boirosa sorollosa, i llençant les seues sagetes de foc acomiadà la festa. Una festa en la que, malgrat la pluja, l'anunci de la col·lisió d'un meteorit i l'amenaça dels efectes especials del capità moro, els Abencerratges em tornat a viure, colze a colze, companys. Una festa de la que hem celebrat i gaudit, amb unió, amb alegria i germanor, com si fora l'última, fent cas a les paraules d'aquell gran poeta que va estar Jorge Luis Borges, i que deien: “Vivimos descubriendo y olvidando esa dulce costumbre de la noche. Hay que mirarla bien. Puede ser la última”. Doncs això, el proper any que ens ho milloren.

Pep Jordà.